



Елин Пелин
Старият град

Къде е мечтаният край на щастието, земята на поезията, дето искаме да избягаме, да се очистим от прозата на празните часове, от делничността на всеки ден, от гнета на времето, тъй безплодно прекарано? Къде е страната на белите рози, дето искаш да отлетиш с твоята мила? Страната на тия чудни бели рози, които погледа и усмивката на твоята близка могат да багрят в синьо, червено, алено – във всички цветове на възвишените чувства?

Вечно мислим за тоя край и често го търсим. Той никога не е тук, той никога не е близко... Далече, далече е той. Може би не е и на земята... Може би той се намира на някоя далечна планета, чийто блясък всяка нощ гори в небесните пространства над нас.

А може би той е там, в тоя малък странен град, чието литографно изображение в стара, бронзово боядисана рамка от години виси на стената в стаята ми.

Лутайки се да търся щастливата страна, аз често пътувам из тоя старинен град, на който името не знам. Там наблизко плиска старо море, със зеления скалисти брегове, на които аз почивам, любувайки се на единствената самотна чайка, която тъжно се люлее на вълните...

Зелениялите води на широк канал стоят неподвижни. В техните помътени води не се отразява нищо освен сивото намръщено небе, далечните хоризонти на което гледат с някакво вкаменено учудване.

Пред къщите на канала стоят завързани стари, боядисани в кирпична боя лодки. Те са неподвижни и никого не чакат. Защото в тоя странен град изглежда, че няма хора. Отчаяни от чакане, отегчените лодкари са избягали кой знае де. Само голяма широкопола шапка се сивее забравена в една мъничка гондола.

Странно гледат старите изкривени къщи, над които се вдигат две сиви кули без стража и без блясък на оръжие в техните мъртви бойници.

По тесните улици и по широките стълби се не мярка никакъв човек. От прозорците не наднича нито едно женско лице. Пред желязна заключена врата стои подхвърлен букет от свежи цветя. Кога ще излезе прекрасната девойка да го вземе?

Приятно е да се разхождаш из тоя мълчалив, безлюден град. Солената вода на морето е помътила и угасила в една пухкава сивота всички надписи, всички бои. По стените личат мъдри писмена за назидание на гражданите и за изобличение на пороците. Старите храмове са отворени и под сводовете им сякаш още се носи позатихналото ехо от молитвени напеви. Мраморните стълби пред вратите са изтрети от стъпките на богомолци.

По тротоарите под малките балкони се виждат изтъркани от стъпки плочи и във вдлъбнатините им лъщят локвички дъждовна вода.

По тия плочи са стояли в тъмни нощи влюбените младежи и с китара подръка са пели старите, чистите и вдъхновени любовни серенади.

На един прозорец виждам останал копринен конец, който е спускал долу нежна парфюмирана записка, пълна със страст и опасност.

Там, на малката тераса край морето, пред мистериозната врата на някаква странноприемница стои широк, нисък, от тежко дърво стол, с грамадна облегалка. На този стол може би е почивал небрежно облегнат великият търсач на елегантни приключения – Дон Жуан – и се е наслаждавал от победите си... На малката масичка до стола стои голям куршумен съд с извита дръжка. В този съд е пръскало искри червеното вино, което е подкрепяло в напреднала възраст осъдения на щастие мъж.

Там, на широкия мегдан, постлан с обли камъни, блещи подкова. Тя е паднала от коня на някой рицар, минал тук, покрит до земята в тежка желязна ризница, носейки до сърцето си алената роза на любовта и в ръката си широк, с кръстовидна дръжка меч на правдата.

От оня прозорец там му се е усмихвала добродетелната жена на стар някой граф.

За тая невинна усмивка ревнивият мъж е построил черна и страшна кула, дете младата жена с нечути мъки е изкупвала несторения си грях.

На ъгъла на оная тясна уличка е живял мрачен поет, чиито любовни сонети са карали русата като херувим внучка на рицаря – защитник на невинността – да се забравя от гордост пред хората и от смях сама пред себе си.

В тъмна наметка той всяка вечер е минавал край дома на своята обожателка, спирал е в близката кръчма, безумно се е напивал и с острието на шпагата си е писал името ѝ върху тъмните окадени стени.

Името на този поет е забравено и той няма да има никога паметник, защото беше посветил своето божествено вдъхновение не на тълпата, а на възвишения идеал на женската красота.

В оная там тъмна неприветлива каменна къща, с малки прозорци, натегнала върху земята, като че потъва, се е борил с тъмните сили, с духовете и с тайните на неизвестността велик учен и алхимик, чиито изнамирвания са дали тласък на умовете и чието име е останало неизвестно.

Търсейки химическата формула на любовта, този мрачен човек събирал сълзите на възлюбената си, анализирал ги подробно и намирал в щастливите – горчивина, и в горките – сладина.

Той търсеше лекарство, което да може да освободи човека от

предразсъдъците и от понятията за добро и зло, но в това си усърдие откри същността на завистта, която намери за неизцерима.

Всичкото негово желание беше да направи добрина на човечеството, което за него се състоеше от жителите на града. И за да изкорени злото и пороците, които загрозяваха живота, той изобрети силна отрова, пусна я в големия градски водопровод и в една нощ изтрови всички.

Това е сивият, безлюдният, тихият град, чието литографно изображение от години виси в стара рамка на стената в стаята ми.

КРАЙ

© Елин Пелин

Източник: Словото

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5768>]